

"Turyzm" 1994, t. 4, z. 2

Stanisław Liszewski

10 LAT SPECJALIZACJI Z GEOGRAFII TURYZMU NA UNIWERSYTECIE ŁÓDZKIM

10 ANS DE SPÉCIALISATION DANS LA GÉOGRAPHIE DU TOURISME À L'UNIVERSITÉ DE ŁÓDŹ

10 YEARS LONG SPECIALIZATION IN THE GEOGRAPHY OF TOURISM AT THE UNIVERSITY OF ŁÓDŹ

Wraz z zakończeniem roku akademickiego 1993/1994 minęło dziesięć lat od uzyskania tytułu magistra przez pierwszą grupę absolwentów specjalizacji z geografii turystyki na Uniwersytecie Łódzkim. Dziesięć roczników absolwentów, którzy opuścili uczelnię to wystarczający powód ale i okazja do podsumowań i pierwszych refleksji.

Specjalizacja z geografii turystyki powołana została na kierunku geograficznym Uniwersytetu Łódzkiego z dniem 1 października 1982 r. ale dopiero po trzech latach, czyli w 1985 roku ukończyli ją pierwsi absolwenci (Liszewski 1989). Od samego początku uruchomienia studiów specjalizacyjnych pracownicy Katedry Geografii Miast i Turystyki UŁ, która sprawuje nad nią opiekę organizacyjną i dydaktyczną, poszukiwali najbardziej efektywnych form kształcenia przyszłych absolwentów. Znajdowało to wyraz w kilkakrotnych uzupełnieniach pierwotnego programu studiów specjalizacyjnych, w wymianie osób prowadzących zajęcia, czy też modyfikacjach zakresów poszczególnych przedmiotów. W poszukiwaniach tych wykorzystywano nie tylko kontakty międzynarodowe, zwłaszcza z uniwersytetami francuskimi (Liszewski 1990, 1991), ale także coroczną ocenę, jaką programowi studiów oraz jego realizatorom wystawiali kończący specjalność absolwenci (badania ankietowe). Pomocnym w poszukiwaniach właściwych form kształtowania było również śledzenie losów

absolwentów, a zwłaszcza ich karier zawodowych (D z i e g i e ć, L i s z e w - s k i 1990).

Po licznych, doraźnych poprawkach i uzupełnieniach, w 1991 r. zdecydowano się w sposób kompleksowy dokonać zmian w systemie kształcenia studentów. Projekt nowego programu został ostatecznie zatwierdzony przez Radę Wydziału BNZ Uniwersytetu Łódzkiego w dniu 23 kwietnia 1991 r., a jego realizację rozpoczęto 1 października tego samego roku.

Zmiany w programie specjalizacji dotyczyły wprowadzenia bloku przedmiotów do wyboru przez studentów, zwiększenia roli ćwiczeń terenowych i wycieczek oraz praktyk, zarówno zawodowych jak i magisterskich. W ogólnym bilansie liczby godzin specjalizacyjnych (918 godz.), 32,7% czyli około 1/3 stanowią zajęcia obligatoryjne, 52,3% przedmioty do wyboru przez studentów, oraz 15% zajęcia terenowe, staże i praktyki. Zmiany te uczyniły proces kształcenia bardziej elastycznym, umożliwiając studentom dobór przedmiotów według własnych zainteresowań i potrzeb. Dotychczasowy, ujednolicony system kształcenia nabrał cech studiów indywidualnych.

W nowej sytuacji dużą rolę zaczęto również przywiązywać do praktyk zawodowych realizowanych w systemie indywidualnym w różnych biurach i instytucjach turystycznych. Dają one studentowi możliwość zapoznania się z przyszłą pracą zawodową, ale często również szansę nawiązania kontaktów z potencjalnym pracodawcą (M a t c z a k 1993).

Zmieniano także formułę terenowych ćwiczeń specjalizacyjnych z geografii turystyki, ograniczając w ich programie elementy czysto metodologiczne na rzecz badań poznawczych i aplikacyjnych (L i s z e w s k i 1993). W 1988 r. ćwiczenia terenowe odbyły się na Płaskowyżu Nałęczowskim (baza w Puławach), w następnych dwóch latach, tj. w 1989 i 1990 w Beskidzie Sądeckim (baza w Krynicy). W latach 1991 i 1992 studenci penetrowali dolinę rzeki Pilicy prowadząc badania, które wzbudziły zainteresowanie władz gmin Inowłódz i Nowe Miasto. W ostatnich dwóch latach rozdzielono dotychczasowy blok ćwiczeń terenowych na dwie części: krajoznawczą i badawczą. W 1993 r. część krajoznawcza realizowana była na obszarze Puszczy Piskiej, a badawcza w dolinie rzeki Warty, wokół zbiornika Jeziorsko. W 1994 r. pierwszą część zrealizowano w Beskidzie Śląskim, drugą w strefie krawędziowej Wyżyny Łódzkiej (baza w Bratoszewicach).

Realizowany od 1991 r. program specjalizacji z geografii turystyki na Uniwersytecie Łódzkim jest obecnie jedynym tego rodzaju na wyższych uczelniach polskich, a jego dalsze modyfikacje dotyczą głównie treści programowych wykładanych przedmiotów. Doświadczenie zdobyte przez zespół pracowników Katedry Geografii Miast i Turystyki, zarówno w okresie funkcjonowania w latach 1977–1991 w Uniwersytecie Łódzkim Podyplomowego Studium Turystyki (D z i e g i e ć 1985), jak i specjalizacji z geografii turystyki, zaowocowały powołaniem w Uniwersytecie Łódzkim z dniem 1 października 1994 r. samodzielnej, pięcioletniej specjalności z geografii turystyki i hotelarstwa z naborem

od pierwszego roku. Oznacza to, iż kształcenie na istniejącej dotychczas specjalizacji z geografii turystyki, które trwa trzy lata (wybór specjalizacji następuje po dwóch latach studiów geograficznych) wygaśnie w 1998 r. i zostanie zastąpione jednolitym, pięcioletnim systemem kształcenia w ramach specjalności geografia turystyki i hotelarstwa.

Do końca lipca 1994 r. tytuły magistra geografii w zakresie geografii turystyki uzyskało na Uniwersytecie Łódzkim łącznie 110 osób. Załączony wykaz prac magisterskich jest kontynuacją rozpoczętej w 1989 r. (Liszewski 1989) prezentacji szczegółowej tematyki badawczej podejmowanej w tym okresie przez studentów specjalizacji geografia turystyki w Uniwersytecie Łódzkim.

Wykaz prac magisterskich
wykonanych na specjalizacji geografia turystyki
na Uniwersytecie Łódzkim
w latach 1988-1994¹

1988

Wojciech Wiśniewski: Wypoczynek wakacyjny dzieci i młodzieży szkół mławskich w 1986 r.

Joanna Cichocka: Walory turystyczne zabytkowego budownictwa sakralnego Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego na terenie dekanatu białostockiego.

Zofia Filipowicz: Miasto-Ogród Sokolniki jako miejscowość wypoczynkowa.

Beata Galia: Zagospodarowanie turystyczne zbiornika sulejowskiego.

Maja Dykczyńska: Wypoczynek wakacyjny i urlopowy mieszkańców Konstantynowa

Dorota Hajduk: Grotniki i Ustronie jako miejscowości wypoczynkowe.

Witold Wojciechowski: Wpływ działalności turystycznej na zmiany środowiska geograficznego Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

Jolanta Kostrzewa: Funkcja turystyczna zamku w Malborku.

Małgorzata Gulla: Funkcja turystyczna dawnych pałaców i dworów województwa skierniewickiego.

Violetta Franecka: Wpływ funkcji turystyczno-wypoczynkowej na przemiany wsi Zwierzyniec.

Krzysztof Wieczorek: Funkcja wypoczynkowa Rowów.

Anna Kruk: Wypoczynek mieszkańców Szydłowca.

Katarzyna Dronka: Funkcja wypoczynkowo-turystyczna gminy Dobroń.

Jolanta Zdziarska: Funkcja turystyczno-wypoczynkowa miasta Karpacza.

Małgorzata Miązek-Kajkowska: Struktura przestrzenna i formy wypoczynku urlopowo-wakacyjnego i sobotnio-niedzielnego osiedla im. S. Batorego w Łodzi.

1989

Małgorzata Szczegielska: Zagospodarowanie czasu wolnego pracowników ZPDz „Olimpia” w Łodzi.

Joanna Bielecka: Wypoczynek pracowników ZWCh „Chemitex-Wistom” w Tomaszowie Mazowieckim.

¹ Wykaz zestawiono według kolejności zdawania egzaminu magisterskiego każdego roku.

Teresa Kołodziejczyk: Funkcja turystyczna Kamienia Pomorskiego w świetle ruchu turystycznego.

Małgorzata Świtakowska: Funkcja turystyczna Sielci Wielkiej.

Małgorzata Lewandowska: Przemiany wsi rybackiej Dźwirzyno pod wpływem funkcji turystycznej.

1990

Agnieszka Świątczak: Znaczenie Płocka w ruchu krajoznawczym Polski.

Bogdan Włodarczyk: Funkcja turystyczna Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Katarzyna Włodarczyk: Funkcja turystyczna uzdrowiska Polcyn-Zdrój w świetle analizy ruchu turystycznego.

Anna Winkler: Funkcja turystyczna wsi Sosnówka.

Paweł Lewiak: Wpływ kolei koluszkowskiej na rozwój funkcji turystycznej przyległych terenów.

Krzysztof Czechowski: Przemiany wsi Zofiówka i Rydzynki pod wpływem funkcji turystycznej.

Jarosław Rados: Funkcja turystyczna strefy podmiejskiej Tbilisi.

Danuta Luczyńska: Spała jako ośrodek turystyczny.

Dorota Kęgler: Wypoczynek urlopowy rzemieślników Łodzi.

Beata Krakowiak: Funkcja turystyczna uzdrowiska Muszyna w świetle ruchu turystycznego.

Grażyna Sobieszek: Funkcja turystyczna Tbilisi.

Monika Pawlak: Wyjazdy wycieczkowe organizowane przez zakłady pracy jako forma wypoczynku mieszkańców.

1991

Krzysztof Gabryszewski: Funkcja turystyczno-wypoczynkowa gminy Sulejów.

Jerzy Stejskał: Podmiejskie rezydencje burżuazji łódzkiej i ich funkcje wypoczynkowe dawniej i obecnie.

Monika Kurzyk: Funkcja turystyczna Ojcowa i Pieskowej Skály.

Dorota Chrostowska: Funkcja turystyczno-wypoczynkowa Załęczańskiego Parku Krajobrazowego.

Krzysztof Tomezyk: Funkcja turystyczna Kazimierza Dolnego.

Beata Tomezyk: Wypoczynek urlopowy pracowników Kopalni Węgla Brunatnego „Konin”.

Aleksandra Milecka: Funkcja turystyczna Krościenka nad Dunajcem.

Karol Włodarczyk: Przemiany osadnictwa wiejskiego na terenach położonych wzdłuż linii kolejowej Zgierz-Stryków pod wpływem funkcji wypoczynkowej.

Iwona Kaźmierczak: Metodyka sporządzania przewodników turystycznych na przykładzie przewodników tatrzańskich.

Ewa Krawczyk: Wypoczynek wakacyjno-urlopowy mieszkańców Skierniewic.

Monika Saltarska: Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Łodzi w 1990 r.

1992

Piotr Piotrowski: Funkcja turystyczna Wisłki.

Artur Oczadły: Funkcja turystyczna gminy Cisna.

Anna Ziarkowska: Atrakcyjność turystyczna splotu przełomem Dunajca przez Pieniny.

Elżbieta Włodarczyk: Przemiany środowiska naturalnego na terenie Krynicy

- Edyta Kotecka: Atrakcyjność turystyczna Panoramy Raclawickiej we Wrocławiu.
Jarosław Ferenc: Funkcja turystyczna Lidzbarka Warmińskiego.
Dorota Chorzewska: Funkcja turystyczna Pułtusza.
Monika Siemieniecka: Funkcja turystyczna Świeradowa Zdroju.
Sławomir Podsiedlik: Percepcja przestrzeni turystycznej Polski przez studentów geografii.
Jacek Poławski: Funkcja turystyczna Cisnej i jej wpływ na życie społeczne i gospodarcze miejscowości.
Katarzyna Forsyjak: Funkcja turystyczna Międzyzdrojów.
Robert Kuczamer: Funkcja turystyczna Helu i jej rola w życiu miasta.

1993

- Dominika Michalczevska: Przemiany środowiska geograficznego sołectwa Kolonia Karczmy i Jamborek pod wpływem funkcji wypoczynkowej.
Beata Burzyk: Turystyczno-wypoczynkowa funkcja Lasu Łagiewnickiego.
Roman Szkup: Pozostałości kultury materialnej i martyrologii Żydów na obszarze Polski Środkowej oraz jej wykorzystanie jako walorów turystycznych.
Piotr Pietrzak: Przemiany pod wpływem turystyki w środowisku geograficznym nad Zalewem Karonowskim.
Dorian Grzelka: Monografia turystyczna projektowanego Sulejowskiego Parku Krajobrazowego.
Monika Pluta: Funkcja turystyczna Zamku Królewskiego w Warszawie.
Robert Lewandowski: Wędkarstwo jako forma turystyki kwalifikowanej mieszkańców aglomeracji łódzkiej.
Jarosław Antoszkiewicz: Monografia turystyczno-geograficzna Rewala.
Izabela Rau: Funkcja turystyczna Gołuchowa.
Joanna Kowalczyk: Monografia geograficzno-turystyczna Wągrowca.
Jolanta Tyszkiewicz: Funkcja turystyczna zamku w Kórniku.
Barbara Janczak: Funkcja turystyczno-wypoczynkowa Mielna.
Marek Krawczyk: Monografia geograficzno-turystyczna Przedborskiego Parku Krajobrazowego.
Joanna Nielepkowicz: Funkcja turystyczno-krajoznawcza Żelazowej Woli.
Joanna Mesor: Monografia turystyczna Golubia-Dobrzynia.
Piotr Kolsut: Monografia geograficzno-turystyczna gminy Uście Gorlickie.
Violetta Sobczak: Funkcja turystyczno-uzdrowiskowa Żegiestowa.
Agnieszka Mikołajczyk: Funkcja turystyczno-krajoznawcza gostyńsko-włocławskiego parku krajobrazowego.

1994²

- Jan Bieniek: Funkcja turystyczna hoteli łódzkich na przykładzie hoteli P.T. „Łódź”.
Beata Pawlikowska: Rezydencja w Łąncucie i jej rola w ruchu krajoznawczym.
Tomasz Frydrychowski: Atrakcyjność turystyczna miasta i gminy Łask.
Wojciech Leitloff: Funkcja turystyczna Wysowej.
Piotr Rzeńca: Funkcja turystyczna Iwonicza Zdroju.
Anna Kacprzyk: Atrakcyjność turystyczna miasta Konstancin-Jeziorna.

² W wykazie zamieszczono tylko te prace, których autorzy zdali egzamin magisterski w terminie do końca lipca 1994 r.

- Magdalena Maciejewska: Zamość jako miasto turystyczno-krajoznawcze.
- Maria Adamczewska: Wpływ zbiornika solińskiego na powstanie i rozwój funkcji turystycznej miejscowości Solina.
- Monika Chmielewska: Przemiany we wsiach położonych na południowym brzegu jeziora Wigry pod wpływem funkcji turystycznej.
- Renata Miałkiewicz: Budownictwo lotniskowe nad zbiornikiem retencyjnym na rzece Pokrzywnicy w miejscowości Szale.
- Karolina Niedźwiecka: Miejskie ośrodki sportu i rekreacji jako terenu wypoczynku letniego mieszkańców Łodzi na przykładzie „Stawów Stefańskiego” i „Stawów Jana”.
- Piotr Lessman: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Malinka w Zgierzu jako obszar wypoczynkowy dla mieszkańców Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej.
- Wojciech Karcz: Turystyka i wypoczynek mieszkańców Raciąża.

PIŚMIENNICTWO

- D z i e g i e ć E., 1985, *Podyplomowe Studium Turystyki przy Instytucie Geografii Ekonomicznej i Organizacji Przestrzeni Uniwersytetu Łódzkiego*, „Acta Universitatis Lodziensis”, Turyzm, nr 1, s. 65–75.
- D z i e g i e ć E., L i s z e w s k i S., 1990, *Les carrières professionnelles des diplômés de l'école de tourisme à l'Université de Łódź*, „Acta Universitatis Lodziensis”, Turyzm, nr 7, s. 103–118.
- L i s z e w s k i S., 1989, *Pięć lat specjalizacji z geografii turystyki na Uniwersytecie Łódzkim*, „Acta Universitatis Lodziensis”, Turyzm, nr 5, s. 127–133.
- L i s z e w s k i S., 1990, *L'enseignement dans le domaine du tourisme à l'Université de Łódź*, „Acta Universitatis Lodziensis”, Turyzm, nr 7, s. 15–25.
- L i s z e w s k i S., 1991, *Geography of Tourism in the University of Łódź*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Geograficzne, z. 86, s. 91–108.
- L i s z e w s k i S., 1993, *Praktyki specjalizacyjne z geografii turystyki na Uniwersytecie Łódzkim*, „Turyzm”, t. 3, z. 1, s. 62–70.
- M a t c z a k A., 1993, *Praktyki zawodowe na specjalizacji z geografii turystyki na Uniwersytecie Łódzkim*, „Turyzm”, t. 3, z. 1, s. 75–79.

Prof. dr hab. Stanisław Liszewski
Katedra Geografii Miast i Turystyki
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
15 czerwca 1994 r.